

Toespraak Jasper van Dijk bij opening van Aanwas 7

Het is een hele eer om een expositie te mogen openen als kamerlid, dat heb ik nog nooit gedaan. Dus dank daarvoor. Ik word als politicus geacht me niet uit te spreken over kunst (...) maar ik heb rondgelopen en zie dat het heel veelbelovend is.

Ik ben hier om iets te zeggen over politiek. Het is duidelijk dat dit kabinet weinig op heeft met cultuur. Snoeihard wordt er bezuinigd, 200 miljoen euro. Ruim een kwart van het budget dat in één keer wordt wegbezuinigd. Vorig jaar, u weet het wel, het nieuwe kabinet Rutte. We hebben daar felle debatten over gevoerd, de hele oppositie zat op één lijn. Dit gaat echt te ver, een kwart van het budget in één keer weg plus de WWIK en de BTW verhoging van 6 naar 19%. Tot nu toe gaat men nog steeds door met de bezuinigingen. Maar als je het nieuws volgt zie je toch barstjes in de coalitie (*vervolgens noemt hij de kwestie Mauro als voorbeeld*) Ook in het cultuurbeleid kun je zien dat VVD, CDA en PVV andere accenten leggen. De meningsverschillen zullen de spanningen alleen maar groter maken. Ik zou zeggen alle redenen om ook van je te laten horen.

Als de overheid zich terugtrekt uit de cultuursector dan houd je alleen commerciële kunst over. Kunst die veel geld oplevert. Joop van den Ende kunst kun je het ook noemen. Maar dat is wat mij betreft veel te beperkt. En Joop van den Ende voert musicals uit en dat gebeurt maar al te vaak op podia die ook gesubsidieerd worden. Dus eigenlijk heeft de hele kunst-en cultuurwereld steun van de overheid nodig en daar is ook niets mis mee.

Ik heb ook aan Halbe Zijlstra gevraagd, wat wil hij nou voor land? Wil hij een land dat kil en grauw is, waarbij je bij wijze van spreken elke dag zuurkool met worst moet eten, of hechten wij ook waarde aan kleur en experiment etcetera. Daar gaf men geen antwoord op. Die 18 miljard bezuinigingen, die zijn heilig. Die moeten gehaald worden. Wat je daardoor krijgt is prijsverhogingen, verschraling van het aanbod, waardoor kunst weer veel meer voor de elite gaat worden. Precies waartegen het kabinet zegt te strijden. Dan moet je zeker de BTW niet gaan verhogen, want dan maak je alleen maar de drempel tot de kunst en cultuur hoger.

Als je wilt gaan bezuinigen dan zijn er wat de SP betreft genoeg alternatieven. Niet alleen op de hypotheekrenteaftrek of de JSF, maar kijk ook naar de enorme salarissen in de publieke sector, in het onderwijs, in de zorg. Er valt best geld te vinden als het nodig is. Maar dan moet je niet kijken naar de inhoud van kunst en cultuur, wat nu wel gebeurt. En daarom vind ik het zo'n rancuneuze actie wat helemaal niet nodig is.

Een van de zaken die recent op de agenda stond van de Kamer was de WWIK. Die is afgeschaft door de regering. Dat is een wet ter ondersteuning van beginnende kunstenaars bij de opbouw van hun beroepspraktijk. Dat gaat vaak met vallen en opstaan. Je moet kunst maken, je moet exposeren, je moet het verkopen, en deze regeling die geeft nou juist kunstenaars een steuntje in de rug. En is ook niet eenvoudig zomaar te krijgen. Het is geen grabbelsubsidie die je zomaar binnenhaalt. Er zijn strenge eisen, selectiecriteria. Het is een tijdelijke regeling, je zit op 70% van de bijstand, daarvan mag je een aantal jaren gebruikmaken. Een hele sympathieke regeling juist om de ondernemingszin, waar dit kabinet volgens mij zoveel waarde aan hecht, om die te stimuleren. Die wordt nu afgepakt. Behoorlijk onverstandig. Er zijn veel mensen die op deze manier, beeldende kunstenaars maar ook hiphoppers en andere beroepen, die vallen nu terug op een uitkering. Het is ook zo dat de WWIK 1 januari a.s. in één keer wordt opgeheven, is buitengewoon pijnlijk voor mensen die nu een uitkering hebben. En het is ook schrijnend ivm de rechtszekerheid. Is het juridisch

eigenlijk wel houdbaar? Daar is de BBK ook mee bezig. We willen op alle mogelijke manieren laten zien dat je dit niet accepteert. Bovendien is het een economisch onhandige maatregel want wie nu in de WWIK zit en die haal je er in één keer uit, die gaat dus van 70 naar 100% bijstand. Wat voor de gemeente, die dat moet uitkeren, gewoon een kostenverhoging is. Het gaat méér geld kosten als je deze WWIK in één keer afschaft. Nog een reden om het niet te doen.

De eisen van de SP zijn heel eenvoudig. Als het gaat om kunst- en cultuurbeleid, stop deze kaalslag. Op z'n minst kun je de bezuinigingen uitsmeren over meerdere jaren, dan kost het geen cent minder. Geen BTW verhoging, dat is een ordinaire belastingverhoging. En volgens mij is dat helemaal niet liberaal. Dat past helemaal niet in de visie van dit kabinet, voor zover die er is. Geen afschaffing van de WWIK die (... *geroezemoes*) geeft steun aan de basis, aan jonge kunstenaars. Volgens mij moeten we proberen, de komende tijd, één vuist te maken. Eén voor cultuur. We hebben ook een website gemaakt, kijk daar eens naar als u wilt. www.1voorcultuur.nl

Er zijn ook verschillende momenten de komende tijd waarop u van u kunt laten horen. Als u het niet eens bent met dit kabinetsbeleid. Bijvoorbeeld 21 november a.s. dan is de cultuurbegroting in de Tweede Kamer en dan wordt er ook weer besloten over de komende bezuinigingen. Eind november wordt de WWIK behandeld in de Eerste Kamer. En dan is de kans om protest te laten horen. Als alleen de oppositie z'n stem laat horen, dan is dat te smal. Pas als iedereen die met kunst te maken heeft van zich laat horen, pas dan breng je het kabinet aan het wankelen. Je hebt daar ook al een paar voorbeelden van, waarmee ik wil aangeven, dat als de druk maar hoog genoeg wordt, dat er dan heel veel valt aan te passen. Voorbeeld zijn die BTW verhoging, die leidde vorig jaar tot een enorme spanning in de Eerste Kamer, die werd uitgesteld, weliswaar een half jaar. Daarmee is 'ie nog steeds niet van tafel. En het gold ook niet voor de schilderkunst. Het is een voorbeeld van dat maatregelen die vorig jaar als in beton gegoten werden aangekondigd, dat daar dus best aan valt te tornen. Als het protest maar luid genoeg is. Datzelfde geldt voor het muziekcentrum van de omroep. Het omroeporkest, het metropoolorkest, dat wilden ze ook in één keer wegbezuinigen. 32 miljoen euro. Nadat er discussie ontstond is dat gehalveerd. Dat is ook nog niet geweldig, persoonlijk vind ik het heel (... *geroezemoes*) dat omroeporkesten zwaar onder druk worden gezet, maar die hele bezuiniging is van tafel gegaan. Het voorbeeld van Mauro noemde ik net al. Volgens mij als je ziet volgende week dat Mauro toch mag blijven, kunnen wij er volgens mij ook voor zorgen (...) Ik zou zeggen Eén voor cultuur, hartelijk dank.